

вельні норми ДБН В.2.4.-1.99» (1999). З-під пера вченого вийшло 230 наукових праць, у тому числі 15 монографій. Він підготував 3 докторів і 30 кандидатів наук.

О.Я. Олійник — член Міжнародної асоціації гідравлічних досліджень, голова комісії з водних проблем Міністерства освіти і науки України, науково-технічної ради Держводгоспу, входить до складу низки вчених рад і редколегій.

Учений відзначений Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1979), Державною премією УРСР у галузі науки і

техніки (1981), премією ім. О.М. Динника Президії АН УРСР (1990).

Нині О.Я. Олійник — завідувач кафедри гідравліки та водовідведення Київського національного університету будівництва і архітектури. Він також очолює відділ Інституту гідромеханіки НАН України.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Олександра Яковича з ювілеєм, бажають йому довгих років життя, невичерпної енергії і нових наукових досягнень.

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.Г. РЕЗНІКОВА

12 листопада виповнилося 70 років знаменному вченому-патофізіологу і ендокринологу членові-кореспондентові НАН України та АМН України Олександрові Григоровичу Резнікову.

О.Г. Резніков народився 1939 р. у сім'ї агронома та лікаря в Одесі. Вищу освіту здобув в Одеському державному медичному інституті ім. М.І. Пирогова, який закінчив із відзнакою в 1962 р. Після завершення навчання протягом трьох років працював завідувачем сільської лікарської дільниці і головним лікарем Сухо-Єланецької лікарні в Миколаївській області. У 1965 р. у Київському медичному інституті ім. О.О. Богомольця він захистив кандидатську дисертацію «Експериментальні дані про роль надниркових залоз у регуляції внутрішньочинного тиску».

Подальший творчий шлях Олександра Григоровича від 1965 р. і до сьогодні пов'язаний із Київським науково-дослідним

інститутом ендокринології та обміну речовин МОЗ України (нині — Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка АМН України). Тут він пройшов шлях від молодшого наукового співробітника лабораторії патологічної фізіології до завідувача створеного ним відділу ендокринології репродукції та адаптації.

У 1990, 1995–1996 рр. О.Г. Резніков працював професором кафедр фізіології Техаського університету (США), університетів Торонто та Західного Онтаріо (Канада).

Перші дослідження вченого, виконані під керівництвом академіка В.П. Комісаренка, були присвячені створенню і дослідженню механізмів дії та впровадженню в медичну практику препарату «Хлодитан» та його аналогів — засобів лікування раку кори надниркових залоз і хвороби Іценка-Кушинга. Ці дослідження лягли в основу докторської дисертації вченого «Характеристика та механізм дії *o,n'*-дихлордифенілдіхлоретану

та інших інгібіторів функції кори надниркових залоз», яку він захистив в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР у 1974 р.

У 1973 р. О.Г. Резніков створив і очолив лабораторію нейро-гормональної регуляції розмноження, пізніше (у 1991 р.) реорганізовану у відділ ендокринології репродукції та адаптації. Протягом 25 років Олександр Григорович керував Міжнародним центром співпраці з ВООЗ у галузі репродукції. Упродовж кількох десятиріч роботи відділу сформувався такі основні напрями наукових досліджень колективу: нейроендокринна регуляція статевих і надниркових залоз за умов норми та патології, статева диференціація мозку, патогенез і лікування андрогензалежної патології (рак передміхурової залози, синдром полікістозних яєчників, неплідність, гірсутизм), синдрому пренатального стресу, а також ендокринна фармакологія і раціональне застосування фармакологічних препаратів у медицині й тваринництві.

За результатами експериментальних досліджень статевої диференціації мозку і синдрому пренатального стресу вчений запропонував нейрохімічну теорію гормон-нейромедіаторного імпринтингу мозку, що розвивається, і довів принципову можливість профілактики порушень статевої поведінки, стрес-реактивності системи гіпоталамус — гіпофіз — кора надниркових залоз, зумовлених дисбалансом гормонів і нейротрансмітерів у ранньому онтогенезі. У результаті багаторічного вивчення етіології та патогенезу порушень нейроендокринної регуляції О.Г. Резніков обґрунтував доцільність відокремлення превентивної нейроендокринології в окремий розділ превентивної медицини.

Чільне місце в науковій діяльності Олександра Григоровича посідає створення, дослідження та впровадження в медичну практику антиандрогенів нестероїдної при-

роди (антагоністів рецепторів чоловічих статевих гормонів) для лікування раку простати, гірсутизму, синдрому полікістозних яєчників, діагностики гіпогонадізму. О.Г. Резніков розробив принципи оптимальної андрогенної блокади для лікування раку простати та експериментально обґрунтував новий метод фармакотерапії цього захворювання — низькодозову естроген-антиандрогенну терапію, яку було успішно випробувано і втілено в онкоурологічну практику. Останнім часом увага вченого спрямована на дослідження в галузі біотехнології. Він отримав дані щодо протипухлинної дії рекомбінантного білка ЕМАР-II на трансплантовану тканину раку простати людини, що може стати підґрунтям для розроблення нового методу лікування цієї недуги.

У кожному з цих напрямів О.Г. Резніков здобув вагомні наукові результати, що збагатили світову науку й отримали визнання в СНД і за кордоном. Він автор 480 наукових праць, у тому числі 23 монографій (з них 2 — англійською мовою), трьох підручників (одного з патофізіології, який витримав 10 видань, та двох з ендокринології), 16 авторських свідоцтв і патентів.

Багато уваги Олександр Григорович приділяє підготовці наукових кадрів, він створив наукову школу з патофізіології ендокринної системи. Під його керівництвом підготовано 5 докторських і 23 кандидатські дисертації.

О.Г. Резнікова нагороджено Державною премією України, премією ім. О.О. Богомольця НАН України, премією з теоретичної медицини АМН України, медалями ім. В.В. Підвисоцького та ім. В.Я. Данилевського, почесними грамотами МОЗ України, Президії НАН України та Президії АМН України. За визначні наукові досягнення Олександра Григоровича відзначено званням «Заслужений діяч науки і техніки України».

О.Г. Резніков відомий і своєю науково-організаційною та громадською діяльністю. Упродовж багатьох років він очолює Проблемну комісію АМН і МОЗ України «Патологічна фізіологія та імунологія», Київське обласне товариство патофізіологів, працював заступником голови експертної ради ВАК. Олександр Григорович — член бюро Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України, заступник голови Наукової ради з теоретичної та профілактичної медицини АМН України, член Науково-громадської ради ВАК, заступник голови Комітету з біоетики при Президії НАН України, один із засновників і співголів семінару НАН України і

АМН України «Молекулярна медицина», віце-президент Наукового товариства патофізіологів України, член двох спецрад із захисту докторських дисертацій, консультант Державного фармакологічного центру МОЗ, член президії Асоціації ендокринологів України, редколегій кількох провідних наукових журналів. Учений — почесний член Міжнародного товариства нейроендокринологів, входить до складу низки міжнародних наукових товариств.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Олександра Григоровича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчої наснаги, нових звершень і наукових відкриттів.

60-річчя члена-кореспондента НАН України В.М. ДАНИЛЕНКА

25 листопада виповнилося 60 років відомому в Україні історикові члену-кореспонденту НАН України Вікторові Михайловичу Даниленку.

В.М. Даниленко народився 1949 р. у с. Карапишах Миронівського району на Київщині. 1969 року він закінчив Ржищівське педагогічне училище. Вищу освіту здобув на історико-педагогічному факультеті Київського педагогічного інституту. Упродовж 1974–1978 рр. Віктор Михайлович навчався в аспірантурі Інституту історії АН УРСР, з яким пов'язана вся його подальша наукова діяльність. Тут він подолав шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача відділу історії України другої половини ХХ ст.

У 1978 р. він захистив кандидатську дисертацію «Братерське співробітництво

Української РСР і Російської Федерації у розвитку освіти і науки (1926–1937 рр.)», а в 1990 р. — докторську дисертацію «Робітничий клас в культурному будівництві на Україні (друга половина 20-х—середина 30-х років)». У 2003 р. Віктора Михайловича обрано членом-кореспондентом Національної академії наук України.

Сфера наукових інтересів В.М. Даниленка — соціальна та політична історія, історія української культури ХХ століття, зокрема історія інтелігенції, освіти, науки, церкви, «українізації», міжнародних культурних взаємин, біографістика.

Він підготував 20 кандидатів історичних наук. Брав участь у підготовці багатотомних видань «Історія Української РСР», «Історія Києва», «История рабочего класса СССР», «Нариси історії української ін-